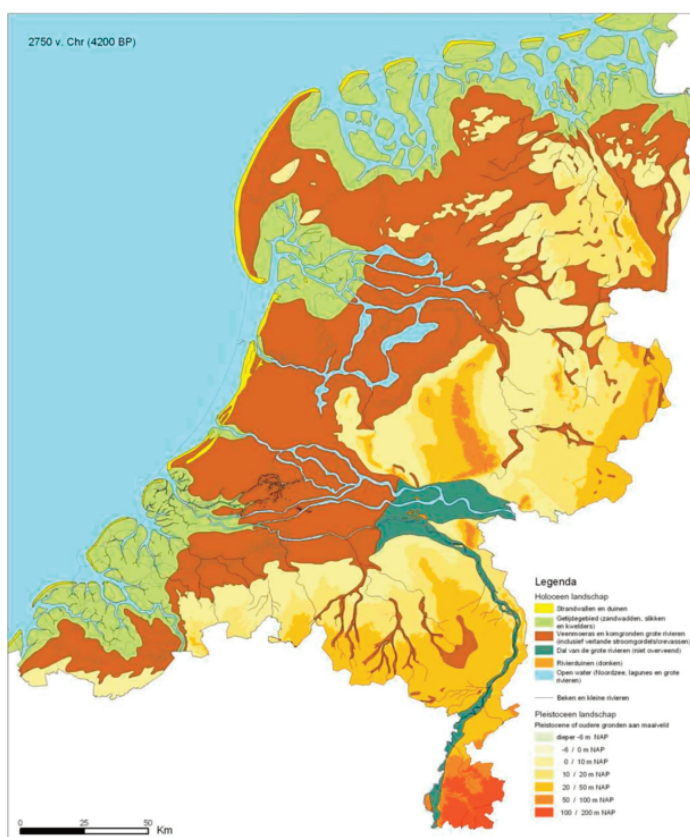

Ontwikkeling Westfriesland

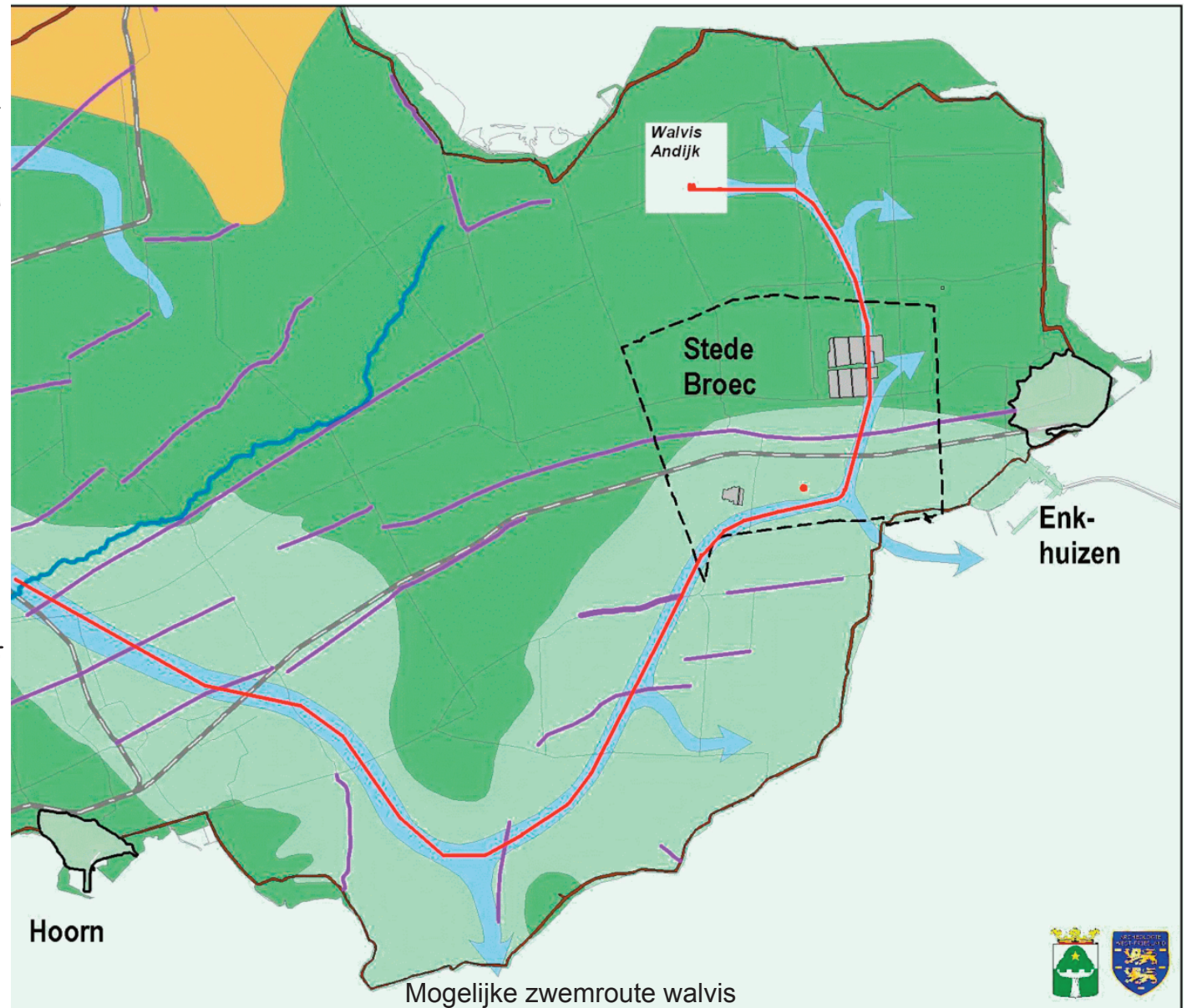
Westfriesland kent verschillende landschapstransformaties vanaf de laatste ijstijd tot de bronstijd. Door het stijgende zeewater veranderde dit gebied in een delta gebied waar de zee via Egmond in en uit kom stromen. Door de eb en vloed werking werd er een heel krekensstelsel uitgeslepen in het Westfriese landschap en liet daar telkens meer zand achter. Uit eindelijk slibde het zeegat dicht en viel het achterland droog. Door deze verdroging is de veenachtige bodem in gaan klinken en staken de zandbeddingen boven het landschap uit. Hier konden de eerste bronstijd boeren zich vestigen, boven op het oude krekensstelsel bouwden zij hun huizen en op de flanken verbouwde zij hun gersten, tarwe, groentes en hielden hun vee.

Walvis vondst

In de periode dat het zeegat nog open was naar Westfriesland stroomde dagelijks zeewater in en uit, ook vissen en andere zee elementen voerde het binnenland in. Zo is er onlangs (2007) bij Andijk in "Het Grootslagpolder" een heus geraamte van een walvis gevonden. Alle botresten lagen in een zanderig gedeelte wat een deel van een oude kreek is geweest. Het betrof een grijze walvis die daar waarschijnlijk gestrand was in het kreekstelsel. Isotopen onderzoek (c14) heeft uitgewezen dat het dier rond 2100 voor Christus daar gestorven moet zijn. Dit geeft aan dat het zeegat in die periode nog zover open was dat walvissen naar binnen konden zwemmen.

De melding van een walvis in het kreekstelsel staat niet op zich, er was al eerder(1980) een schedel van een walvis gevonden in Andijk, ook hier was een isotopen onderzoek toegepast, uit dit onderzoek kwam exact dezelfde datering. Het lijkt er dus op dat onze walvis niet alleen naar binnen is gezwommen, maar enkele soortgenoten op zijn laatste tocht heeft meegenomen.

Grijze walvis

De grijze walvis (*Eschrichtius robustus*) kan een lengte bereiken van 13 tot 15 meter, een gewicht van 14 tot 35 ton en een leeftijd tussen de 50 en 60 jaar. De grijze walvis werd door walvisjagers ook wel duivelsvis genoemd omdat ze zich, in tegenstelling tot andere walvissoorten, niet zonder gevecht lieten vangen. Er bestaan meerdere populaties van de grijze walvis: een kleinere, sterk bedreigde, die trekt tussen de Ochotsk Zee en zuidelijk Korea en een grotere die trekt tussen de wateren voor de kusten van Alaska en Neder-Californië. Een derde Noord-Atlantische populatie werd door de jacht tot uitsterven gebracht in het begin van de 18e eeuw. De walvis uit Andijk is een interessante vondst, men is bezig DNA te verkrijgen van deze vis om zo te kijken of er verbanden zijn met bekende populaties

Grijze walvis, Bron Naturalis

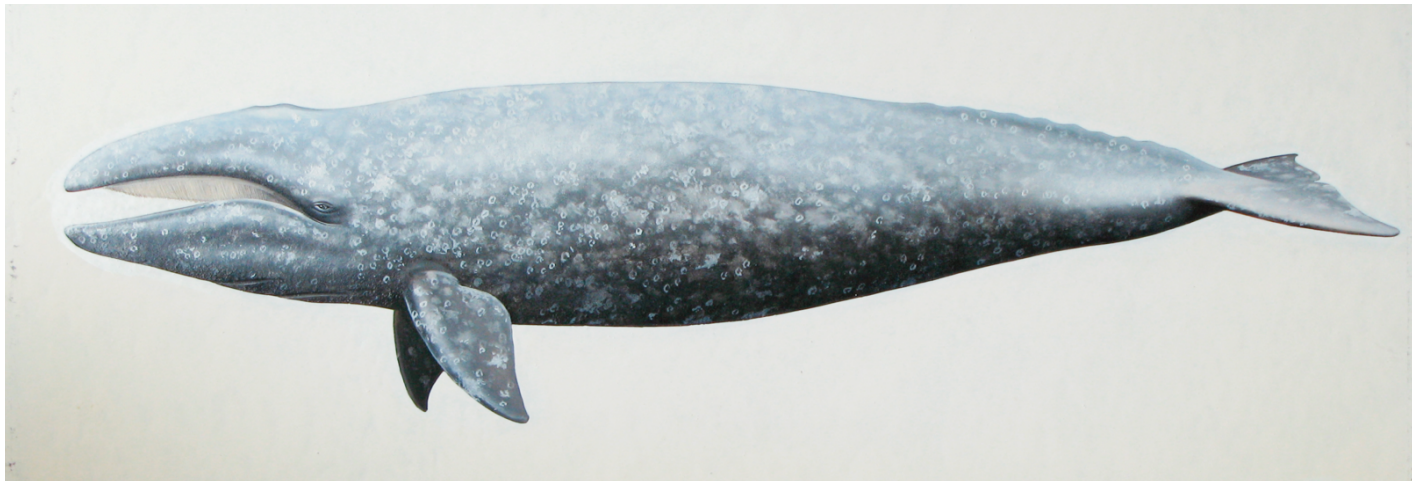

Voedsel De grijze walvis voedt zich voornamelijk met bodembewonende schaaldieren die het zijdelings van de zeebodem opvist. Het wordt gerekend tot de baleinwalvissen want in de bek bevinden zich baleinen, die worden gebruikt als een soort zeef en waarmee de prooidieren worden uitgezeefd. Het dier voedt zich voornamelijk tijdens de zomermaanden in de noordelijke wateren. Tijdens de migratie leeft het voornamelijk van de opgebouwde vetreserves.

Stand van zaken nu

Er zijn weer net zoveel grijze walvissen in de oostelijke Stille Oceaan als in de tijd voordat de mens op grote schaal op de dieren begon te jagen, dat dacht men tenminste. Nieuw onderzoek wijst uit dat er veel meer dieren waren dan de huidige twintigduizend.

Het aantal grijze walvissen in de oostelijke Stille Oceaan zou rond het jaar 2000 zijn maximum hebben bereikt. Dat was de reden waarom er ineens een dip te zien is in de hoeveelheid dieren in die periode. Het ecosysteem zou niet meer dan het maximale aantal grijze walvissen aankunnen en de vermindering in getal werd gezien als bewijs voor het feit dat de grijze walvissen hun oorspronkelijke aantal hadden bereikt. Maar niks lijkt minder waar, als we het onderzoek van Elizabeth Alter van de Stanford Universiteit in Californië en haar collega's mogen geloven ten minste. Door DNA gegevens van de grijze walvissen te bestuderen, kwamen zij erachter dat het genetisch materiaal van de dieren veel gevarieerder is dan je op basis van twintigduizend exemplaren zou verwachten. Er moeten vroeger dus veel meer grijze walvissen zijn geweest, wel drie tot vijf keer zoveel, schrijven de onderzoekers in het tijdschrift PNAS. Maar het lijkt erop alsof de oceaan vandaag de dag niet eens in staat is om een fractie van dit oorspronkelijke aantal aan te kunnen, vertelt een van de onderzoekers in een micro document over zijn onderzoek. Volgens hem betekent dat ook dat de oceanen van nu niet meer hetzelfde soort leven kunnen ondersteunen als voor de opkomst van de commerciële walvisvangst. En dat komt allemaal door de klimaatveranderingen, want daardoor hebben de dieren niet meer genoeg te eten, vermoedt de marine bioloog.

Vondstlocatie

Op 11-07-07 vonden diverse graaf werkzaamheden in "het Grootslagpolder" plaats op perceel Nieuwe dijk 15 te Andijk Noord-Holland. Diverse waterpartijen werden verbreed en verplaatst I.V.M het aan te leggen kassencomplex "het kraaiennest". Tijdens het verbreden van een bestaande sloot die parallel aan de zuidelijke kant van de Nieuwe dijk loopt, werden diverse gave botten gevonden. Alle resten lagen in een zanderig gedeelte net boven een kleilaag. Het gaat om een compleet geraamte van een dier die door de kraanmachinist uit de verbrede sloot om hoog gehaald was. De gemeente werd geïnformeerd door de aannemer en heeft actie ondernomen.

Administratieve gegevens

Provincie : Noord-Holland
Gemeente : Medemblik
Plaats : Andijk
Toponiem : Grootslag polder
Straat : nieuwe dijk 15
Kaartblad : 15c
Coördinaten : X 526055 / Y 141275

